

Ulkoasiainvaliokunta 11.2.2020

SM/Kekomäki, Kotilainen

Asia: UTP 21/2019 vp Valtioneuvoston selvitys: Suomen osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintaan

Pääministeri Marinin hallitusohjelmassa on asetettu tavoite tukea kriisinhallintaoperaatioiden ja sisäisen turvallisuuden virastojen, kuten EUROPOL:n ja Frontexin, yhteistyötä. EU-kontekstissa tämä liittyy siihen, että unionilla tulee olla kyky ja halu käyttää laajaa keinovalikoimaa myös Euroopan rajojen ulkopuolella edistääkseen naapurustonsa vakautta ja parantaakseen Euroopan sisäistä turvallisuutta, mikä tulee voimakkaasti esille esimerkiksi EU:n globaalistrategiassa. Tavoite on myös keskeisesti esillä 2018 marraskuussa EU-jäsenmaiden, EU:n ulkosuhdehallinnon ja komission sopimassa kompaktissa siviilikriisinhallinnan kehittämisestä (Civilian CSDP Compact). Sisäministeriö katsoo, että virastojen ja operaatioiden yhteistyön lisääminen voi potentiaalisesti merkittävästi lisätä EU:n yhteisen ja ulko- ja turvallisuuspolitiikan toimien hyötyä Euroopan sisäiselle turvallisuudelle ja pitää tärkeänä Suomen aktiivista osallistumista tätä koskevaan kehitystyöhön ja neuvotteluihin EU:ssa.

Sisäministeriö pitää siviilikriisinhallintatoimintaa laaja-alaisesti sekä kohdemaalle että Suomelle hyödyllisenä: Euroopan ulkopuolisen vakauden edistämisellä siviilikriisinhallinnan keinoin on myönteinen vaikutus myös Euroopan sisäiseen turvallisuuteen. On tärkeää, että Suomi lähettää asiantuntijoita operaatioihin, jotka sijaitsevat muuttoliikkeen lähtö- ja kauttakulkumaissa tai alueilla, joiden epävakaus ruokkii terrorismin ja kansainvälisen rikollisuuden leviämistä. Paikallisviranomaisten toimintakyvyn tehostamisen ohella näissä maissa työskentelevät asiantuntijat kartuttavat omaa osaamistaan ja luovat kansainvälisiä verkostoja, joita he voivat hyödyntää palattuaan Suomeen virkatehtäviinsä. Operaatiotehtävien ohella Suomen on hyvä sijoittaa muuttoliikkeeseen sekä terrorismin ja rikollisuuden torjuntaan erikoistuneita asiantuntijoita myös erilaisiin päämajatehtäviin, joiden vaikuttavuus voi olla kansainvälisestä näkökulmasta vielä kentällä tehtävää työtä laajempaa. Vaikuttavuutta voitaisiin saada erityisesti YK:n ja EU:n politiikka-yksiköissä ja kantoja muodostavissa tiimeissä.

Suomen siviilikriisinhallintatehtäviin lähettämistä asiantuntijoista noin 40 % tulee sisäministeriön hallinnonalalta. Suurin ammattiryhmä on poliisit. Suurin osa heistä palvelee YK-poliisitehtävissä Etelä-Sudanissa, Somaliassa ja Malissa. EU-operaatioissa sisäministeriön hallinnonalan asiantuntijoita työskentelee esimerkiksi Irakissa ja Ukrainassa strategisen tason neuvonantotehtävissä tukemassa paikallisten viranomaisten kykyä muun muassa järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjunnassa ja turvallisuussektorin reformissa.